

Szerkesztőségi Iroda:
Nagyberek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybeke-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések előfizetése
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Mayer Jenő.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 32— K
Félévre — — — 16— K
Negyedévre — — — 8— K
Egy hóra — — — 2-70 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl
Azonkívül az összes hir-
:: :: detési irodák. :: ::
Megjelenik vasár- és
ünnepeken kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagyberek, 1917.

XLVI. évfolyam, 182. szám.

Péntek, augusztus 10.

Közeledünk Gurahumorához.

A németek Foksanitól északra nyomulnak előre.

Budapest, aug. 10. A sajtószállásról jelentik:

Az olaszok Alberdonál átkialtották lövészárkainkba, hogy az olasz offe-
nziva megkezdődött és eddig 500 foglyot ejtettek, tehát csapataink adják meg ma-
gukat. Az olaszok csábítása megvilágítja gondolkodás módjukat.

**Bukovinában heves ellentámadások ellenére is továbbfejlesztettük sikereinket.
Közeledünk Gurahumorához.**

Szereth városának környékén az oroszok hevesen ellentállnak

Berlin, augusztus 10. A Wolf-iroda jelenti:

A keleti fronton Zbrucnál és Tarnopoltól keletre megélnkülő tüzérharc.

Solga helységtől északra megtörtük az oroszok makacs ellenállását. Az
oroszok heves ellentámadásokkal igyekeztek visszazerezni a tőlünk elragadott
magaslátokat, de igen súlyos veszteségeikkel visszavertük őket. A Moldova-völgyé-
nek mindkét oldalán harcolva előre haladunk.

Foksanitól északra csapataink törhetetlen harcukédeve sikeres harcokban
nyilvánult meg.

Az oroszok folytatják a fenye- getett területek kiürítését.

Berlin, aug. 10. A Vossische
Zeitungnak jelentik Stockholmból:

Kornilov tábornok parancsára meg-
kezdtek a Kamienec-Podolsk-Roszk-
viev vonal kiürítését.

Ezen területekről a kormányzósági
hatóságokat és bíróságokat elszállították.
Roszkoviecből nagy készleteket Berdi-
cserbe szállítottak.

Chotin városából a lakosságot a
Dnyeszteren továbbították.

A Dnyeszter mindkét partja mentén
óriási készletek lángokban állanak, ame-
lyeket az oroszok utvonál hiányában nem
tudtak elvinni.

A bukovinai visszavonulás követ-
keztében megindult Moldova kiürítése is

Az orosz kormány Moszkvába költözik.

Amsterdam, aug. 10. A Szent-
pétervárról visszaérkezett finn kormányzó
kijelentette, hogy az orosz kormány el-
határozta, hogy Moszkvába költözik.

Az új orosz védelmi vonal.

Köln, aug. 10. A Rjecs írja az
orosz visszavonulásról:

Az oroszok a Zbruc menti vonalat
fogják védelmiül kijelölni, amit a végle-
tekig tartani fognak.

Csernovitz kiürítésével megszűnt az
északi csapatok veszedelme, mert ezen
tul simábban mehet végbe a visszavo-

nulás, a kárpáti frontot azonban igen
veszedelmes lesz tartani.

Az oroszok vereségükért az első
testőrhadtestet okolják, amely a bomlás
bevitte a tizenegyedik hadseregbe.

Mit szól az entente az orosz front eseményeihez?

Francia lapok a román sereg szorongatott helyzetéről.

Páris, aug. 10. Délutáni távirat.

A Petit Parisien szerint a ro-
mán sereg rendkívül veszedelmes hely-
zetben van.

A Temps azt írja, hogy a romá-
noknak sietve vissza kell vonulniok, kü-
lönben a körülférés veszélye fenyegeti
őket.

Zürich, aug. 10. A francia lapok
elismerik, hogy az oroszok visszavonu-
lása Kimpolungnál súlyos következmé-
nyekkel járhat. A román hadsereg na-
gyon könnyen magára magadhat és a
központiak hadserege veszélyezteti a ro-
mánok jobb szárnyát.

Hozzájárul ahhoz, hogy Macken-
sen naponta fokozott nyomást fejt ki,
ami a román sereget visszavonulásra
kényszeríti, különben bekerítenék.

Most olyan híreket várunk, amelyek
eloszlatnák az aggodalmakat.

A román király Poincaréhoz inté-
zett táviratában nyíltan kifejezte boss-
zúságát a román hadsereg aggasztó
helyzetén, amelybe akarátán kívüli okok-
ból került.

A központi hatalmak célja: Odessza elfoglalása.

London, aug. 10. A Times szent-
pétervári tudósítója az orosz helyzetet
rendkívül komolynak tartja. A központiak
célja — írja — nyilvánvalóan Odessza
elfoglalása.

A tegnapi esti Wolf-jelentés.

Berlin, aug. 10. A Wolf-iroda
jelenti csütörtök estéről:

Nyugaton semmi különös.
Keleten sikeres harcok Bukovinában
és Moldvában.

Az angolokat nem jó szemmel nézik Oroszországban.

Stockholm, aug. 10. Délutáni
távirat. Az Aftonbladetben elmondja egy
Északoroszországból érkezett kereskedő,
hogy az angolok Kola félszigetén, vala-
mint Archangelsknél és körülötte befész-
kelték magukat és az illető területek
uraiként viselkednek. A lakosság ellen-
szenvvel viseltetik irántuk. Többször
összeütközések vannak angol és orosz
katonák közt.

Amerikai sereg az európai harctereken.

Hága, aug. 10. Washingtonból
táviratozzák: A szenatusban közölték,
hogy a legközelebbi amerikai csapato-
kat Oroszországba, az azt követő peeg
Olaszországba irányítják.

A Times cikke az orosz front helyzetéről.

London, aug. 10. A Times
szentpétervári jelentés alapján az orosz
front katonai helyzetét igen komolynak
mondja.

A németek főerejüket arra irányi-
tották, hogy az oroszokat Bukovinából
és Moldvából elűzzék és most Besszará-
biából Odessza felé irányítják előrenyo-
mulásukat.

Kornilow kijelentette, hogy Né-
metországgal most békét kötni egyér-
telmű volna Oroszországnak német
gyarmattá tételével.

Kornilow számos esetben alkalma-
zott halálbüntetésére nem használ, mert
a fegyelmet a hadseregben képtelenek
helyreállítani.

Buvárhajók sikere.

Berlin, aug. 10. Délutáni távirat.
Buvárhajóink újabb 4 gőzöst és két
vitorlást elsüllyesztettek.

Lakoma Pasics tiszteletére.

Paslos még mindig fel akarja osztani a monarchiát. — Robert Ceoll és Lloyd George Szerbia protektora.

London, aug. 10. A Pasics tiszteletére rendezett lakomán lord Robert Cecil kijelentette, hogy bár a békefeltételek közzétételére az idő még nem érkezett el, de Szerbia szenvédéseért el kell érniök Szerbia teljes helyreállítását Hangsúlyozzuk — folytatta —, hogy az összes érdekelt országok természetes törekvéseinek elismerése alapján tartós szabadságra törekszünk és mindvégig kitartunk szövetségeseink mellett.

Ezután Pasics szólalt fel és kijelentette, hogy a becsületes béke előfeltétele kell, hogy legyen mindazok megbüntetése, akik a világháborút előidézték. A becsületes békét csak úgy érhetjük el, ha Franciaország visszakapja Elzász-Lotharingiát, az Ausztria-Magyar-

ország igája alatt levő összes népek felszabadulnak, ha az olaszok egyesülnek nem felszabadított testvéreikkel, ha a szerbek, horvátok és szlovének egyesülése befejeződött, ha a csehek és tótok egyesülnek és függetlenek lesznek, ha megoldják a lengyel kérdést.

Lloyd George beszélt azután és kijelentette, hogy Európa sokat köszönhet Szerbiának, mely évszázadokon keresztül a vereségekről zengett éneket. Szerbia mindig remélt, most megérkezett a leszámolás órája. Olyan nemzet, mely megéneklí vereségeit, halhatatlan. A béke első feltétele kell, hogy legyen a teljes helyreállítás minden fenntartás nélkül. Az angloknak becsületbeli kötelessége Szerbiát felszabadítani.

A miniszterelnök a királynál.

Bécs, aug. 10. A király tegnap kihallgatáson fogadta Eszterházy Móric gróf miniszterelnököt, akinek előterjesztéseit kegyesen meghallgatta.

A miniszterelnök péntek éjjel hazatért Budapestre.

Külgügyminiszterünk utazása.

Bécs, aug. 10. Félhivatalosan közlik:

Czernyn gróf külgügyminiszter tegnap este titkára kíséretében a német nagyhódadiszállásra utazott, onnan pedig Berlinbe megy a német kancellár bécsi látogatásának vizonzására.

A bécsi gazdasági tanácskozások.

Bécs, aug. 10. Tegnap délelőtt 10 órakor nyílt meg a gazdasági megegyezések előkészítésére egybehívott konferencia, amely előreláthatólag több napot vesz igénybe. A tanácskozásán a külgügyminiszter szolgálati okokból nem jelenhetett meg.

A DMTE. választmányi ülése.

A Délmagyarországi tanító-egylet tagjai rendes viszonyok között, évenként felváltva Torontál és Temes vármegyék más-más városában voltak összegyűlve, hogy ott megtárgyalják a népművelés legaktuálisabb kérdéseit.

A mostani súlyos helyzetben azonban, amikor tagjainak egy része fegyverrel szolgálja a hazát, az egylet nem fejtheti ki az iskolán kívüli magasabb tevékenységét, mindazonáltal az egylet vezetősége azon van, hogy humánus intézményei a mostani súlyos helyzetben is zavartalanul és sikeresen működhessenek, valamint hogy az egylet tagjainak a legvitálisabb érdekei elintézését nyerjenek.

Az új miniszteriumok.

Budapest, aug. 10. A hivatalos lap holnap hozza a magyar miniszteriumok számának felemeléséről szóló szentesített törvényjavaslatot.

Berchtold is megcáfolja a potsdami haditanácsról szóló hirt.

Bécs, aug. 10. Berchtold Lipót gróf exkülgügyminiszter nyilatkozatot tesz közzé, amelyben valótlannak mondja a Times hírének, mintha az 1914 július 5-ikén megtartott állítólagos haditanácsban Frigyes főhercegen, Conrad bárón és Tisza Istvánon kívül, ő is jelen lett volna. A jelentéshez fűzött kombinációk is alaptalanok.

Kisiklott a milanoi gyorsvonat.

Róma aug. 10. A Genuából Milánóba menő éjjeli gyorsvonat kisiklott. Eddig 37 halottat és 100 nál több sebesültet találtak.

E célból tegnap választmányi ülésre gyűltek össze a tanítók Nagybecskerekben a konviktusi épületben, ahol megjelentek a tanügyi hatóság képviselőitében Cserey Gyula pancsovai kir. tanfelügyelő és Kontarik Gyula kir. tanf. iskolalátogató.

Az ülésen az egylet érdemes elnöke Lambrecht Péter pancsovai áll. isk. igazgató elnökölt, aki lelkes szavakban nyitotta meg az ülést és üdvözölte a megjelent kir. tanfelügyelőt. Majd felolvasták gróf Apponyi Albert közökt. miniszter sürgönyét, amelyben az elnökség részéről történt üdvözlésért köszönetet mond. Ezután felolvasták az elnökség évi jelentését, amelyben az kegyelettel emlékszik meg az egylet elesett hős tagjairól és beszámol egész évi működéséről.

Az ülés egyik legfontosabb tárgya követ-

kezett ezután, az egylet konviktusairól szóló jelentés, amelyet a felügyelő-bizottságok elnökei: Knöbl József (Temesvár) és Wégling István (Nagybecskerek) terjesztettek elő. Ezen jelentésekből kitűnik, hogy az egylet ezen humánus intézményei, — melyeknek célja olesó ellátást nyújtani a vidéki tanítók gyermekeinek, — minimális tartásdíjak mellett is meg tudtak felelni a mai súlyos viszonyok között nemes feladatuknak.

A választmány elismeréssel vette tudomásul a jelentéseket és egyben halás köszönettel adózott Nagybecskerek város polgármesterének, dr. Perisics Zoltánnak és a városi képviselőtestületnek azon nemeslelkű elhatározásáért, hogy az itteni konviktusnak az épület további három évre ingyen engedte át, továbbá fűtési és világítási kedvezményt nyújtott.

A „Gazdák biztosító szövetségének” oly értelmű megkeresését, hogy az egylet, illetve ennek tagjai ezen magyar szövetséget a vidék gazdái körében támogassák, a választmány magáévá vette, miután a szövetség képviselője Dold István annak céljait ismertette. A szövetség az erkölcsi támogatás elismeréséül egy konviktusi ingyen helyet létesít a jelen tanév kezdetével.

Végül a választmány a Bayer-alapítvány kamatainak egy részét Gockler Ferencnek ítélte oda, a fennmaradt 50—50 K nézve pedig okt. 1-ig újabb pályázatot hirdet, az „Eötvös-alap” szobaaipitványát a tanítók házában főiskolai tanulók részére pedig Simon István szőregi tanító fiának adományozta és ezzel az ülés egyéb egyleti ügyek elintézése után véget ért.

HIREK.

— Hivatalos jelentések aug. hó 9-ikéről. A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentést kaptuk a harcéri eseményekről:

A vezérkar főnöke jelenti:

Keleti harcér:

Mackensen vezértábornagy hadseregportja: A románok és oroszok arra irányuló kísérletei, hogy a németeknek Foksanitól északra kivívott sikereit erős támogatásokkal ellensúlyozzák teljesen meghiúsultak. Az ellenség tegnap estig foglyokban 50 tisztet és 3300 főnyi legénységet, azonkívül 17 ágyút és 50-nél több géppuskát és aknavetőt veszített.

József főherceg vezérezredes arcvonala: Rohr báró vezérezredesnek a keleti magyar határon harcoló hadseregénél tegnap csaknem valamennyi arvonalszakaszon kedvező lefolyású harcokra került a sor, amelyek számunkra területnyereséggel jártak. Az ellenség heves támadásait visszavertük. Bukovina déli részében lovasságunk több napos kemény küzdelem után Wammand elragadott az oroszoktól két egymás mögött fekvő magaslati állást és Gurahumora irányában nyomul előre. Tovább északra a helyzet lényegesen nem változott.

Olasz és balkán harcér:

Semmi újság.

A német nagyhódadiszállás jelentései:

Nyugati harcér:

Rupprecht trónörökös hadseregportja: Délutánig kedvezőtlen látási viszonyok megakadályozták az élénk tüzelést. Flandriában este fokozódott megint a tüzéségi harc. Éjjel is nagyfokú maradt és némely szakaszon, különösen Bixschotttől Hollebeckig és a tengerparton igen rendkívüli heveséget ért el. Gyalogság nem támadott. Egy Hoogenél előretörő angol felderítő osztagot visszavertünk. Az Artoisban Lens két oldalán a tüzelés fokozódott. Az ellenség erőszakos felderítései itt is sikertelenek maradtak. A többi hadseregénél a harci tevékenység, amely este sok helyütt megélenkült, a megszokott határok közt maradt.

Keleti harcér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala. Nem volt különös esemény.

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZINHÁZBAN.

Telefon 330.

Szombaton, augusztus hó 11-én két előadás: fél 7 és 9 órakor

Vasárnap, augusztus hó 12-én négy előadás: 3, 5, 7 és 9 órakor

A sárga álarc.

Elsőrangú detektívchlager 4 felvonásban. A főszerepben John Hines, amerika legügyesebb detektívje.

A szerelem szava.

Nagyszerű dráma 4 felvonásban. A főszerepben Henny Porten.

Az ártatlan vére. Misztérium 3 felvonásban.

MO

Szomb
6 és

He

He

Fo

A ter

Elsőra

Helyár

Józse
Az Erdő-
gati részé
harcú tevé
kaszon vo
erős elle

Mackó
A helyzet
románok e
tek tüzebe
északra ki
rapított te
ség a legs
A foglyok
ségre, a z
géppuskár

Maceo
Nincs

— A
ciális mis
elnöknője
zárda ton
pélyt rend
kor lesz e

F. E.
a főpróba
amelyre
dályok mi
hívja a re
díj 60 fill

— T
nagy rész
József ny
telekköny
házban n
ismerőse
láttuk a
dr. Aunat
Lajost, ar
Harzer Jő

Itt en
jótékony
elhunyta

— H
lentik: K
molnárán
vendégség
back Joz
fürdeni.
amikor h
nyomtala
parton le
sietett, d
holttesté

— M
telű szer
Temesvár
zul tizen
dobott a
ruhái tűz
oly súlyo
tegnap e

MODERN MOZI

TELEFONSZÁM 312 és 47.

Szombat, augusztus 11-én két előadás,
6 és 9 órakor, rendez. helyárral

Hella Moja ujdonság!

Hella hercegnő

Filmregény 5 fejeletében.

Főszereplő: HELLA MOJA.

A természet apostola. Elko hát.
Vigjáték. Aktuális.

Elsőrangú cigányzenekar kíséret.

Helyárrak

Mérsékelt: páholyülés 80 f. I. hely
70 f. II. hely 60 f. III. hely 40 f.
Rendez: páholyülés 120K, I. hely
1 - K, II. hely 80 f. III. hely 50 f.

József főherceg vezérezredes arcvonalá. Az Erdős Kárpátokban és Moldvaország nyugati részének határhegységeiben eredményes harci tevékenységet fejtettünk ki. Néhány szakaszon vonalainkat előretoltuk és az ellenség erős ellentámadásait visszavertük.

Mackensen vezértábornagy hadserege: A helyzet kedvezően fejlődött. Az oroszok és románok ellentámadásban nagy erőket vetettek tüzebe, hogy csapatainktól a Foksanitól északra kivívott és tegnap is lényegesen gyarapított területnyereséget elragadják. Az ellenség a leg súlyosabb véres veszteséget szenvedte. A foglyok száma 50 tisztre 3300 főnyi legénységre, a zsákmány 17 löveg és több mint 50 géppuskára és aknavetőre emelkedett.

Macedon arcvonal:

Nincs jelentős esemény. — Ludendorff.

— A leányegylet ünnepélye. A kath. szociális misszió ifjúsági leányegylet f. hó 20-án elnöknője Jankó Ágostonné tiszteletére a r. k. zárda tornatermében jótékonycélu nyári ünnepélyt rendez. Az ünnepély kezdete 7 és fél órakor lesz és belépődíj 1 korona.

F. hó 19-én este fél nyolc órakor tartják a főpróbát a róm. kath. zárda tornatermében, amelyre a közönséget, ha az előadásra akadályok miatt nem jöhetnek, szintén meghívja a rendezőség. A főpróbára szóló belépődíj 60 fillér.

— Temetés. Tegnap délután temették el nagy részvét mellett a szerdán elhunyt Müller József nyug. nagybecskereki kir. törvényszéki telekkönyvezetőt. A beszenteléshez a gyász házban nagy számba jelentek meg az elhunyt ismerősei és jóbarátai, akiknek sorában ott láttuk a törvényszék és járásbíró tagjait, dr. Aunau Ernőt, Franz T. Lászlót, dr. Végh Lajost, dr. Haidegger Lajost, Strusz Szerafint, Harzer Józsefet, dr. Steinbach Bélát stb.

Itt említjük meg, hogy a nagybecskereki jótékony nőegylet özv. Müller Józsefnéhez férje elhunyt alkalmából részvétiratot intézett.

— Halálos végű furdözés. Módosról jelentik: Keller Erzsébet, a Hüpfel-malom főmolnárának tizenöt éves leánya és egy náluk vendégségben levő budapesti leány, Schnellback Jozefina tegnap elmentek a Temesbe fürdeni. A két leány vígan lubickolt a vízben, amikor hirtelen egy gödörben elmerültek és nyomtalanul eltűntek. Keller Erzsébetnek a parton levő katona bátyja rögtön segítségükre sietett, de már késő volt. Estére mindkét leány holttestét megtalálták.

— Megeggett kis leány. Tragikus kiméletű szerencsétlenség történt tegnapelőtt délben Temesvár melletti Rónácon. Pandureszku Vazul tizenkét éves fiú egy égő benzines üveget dobott a kilenc éves Onody Máriára. A leány ruhái tüzet fogtak és a szerencsétlen teremtés oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy még tegnap este a kórházban meghalt.

— Pióca a török katona gégejében. Kolozsvárról jelentik: Veres Ferenc dr. kolozsvári egyetemi magántanár, a harctéren egyik tábori kórház főnöke, az orvosi praxisban példátlan esetről számol be. Kórházában jelentkezett egy 38 éves szmirnai születésű török gyalogos, aki előadta, hogy négy héttel ezelőtt a Gallipoli-félszigetről az északi harctérré jövet, egy patakából vizet ivott és akkor érezte, hogy valami lecsuszott a torkán. A katona nehéz lélegzésről panaszkodott s állandóan köhögési ingere volt, amit semmiféle csillapító szerrel enyhíteni nem lehetett. Időnként, egy-egy köhögési roham után vérest köpött. Az orvos megvizsgálta a török katonát, megállapította, hogy teljesen egészséges, de a gégeüreggel való vizsgálat során kiderült, hogy a légesőben egy pióca van. A gége alapos kokainozása után eltávolította a katona légesővéhől a körülbelül tíz centiméter hosszú és másfél centiméter vastag piócat, amely még életben volt és a katona hangszalagjába kapaszkodott. A török katona harmadnapra egészségesen hagyta el a tábori kórházat.

— Dr. Báthori szemorvos a Váraljai-utca 6. sz. alá költözött.

— Az anyakönyvi hivatalból. A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban a lefolyt héten a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Cservenka Mihály m. kir. posta altiszt rk. és Rajna Borbála rk. — Baumann Ottó rk. százados és Ellmer Anna Erzsébet rk. — Átyin Dusan gk. földmives és Krizsanov Darinka gk. — Rimschneider Ferenc rk. asztalos és Kolleth Verona rk. — Kémény Árpád izr. magánhivatalnok és Steiner Gabriella. — Jovits Sándor rk. kereskedő és Radovanovics Mária rk.

Születések: Balogi József Béla rk. mázoló, leány. — Paunov Dusan gk. cipész, leány. — Peresz Vitályos gk. napszámos, leány. — Momi-szki Péter gk. napszámos, leány. — Hermann János rk. máv. irodakezelő, fiú. — Schwartz Samu izr. kereskedő, leány. — Kiss János rk. máv. fűtő, leány. — Freidenfeld Vilmos izr. kereskedő, fiú. — Radanov Péter gk. p. ü. dijak, fiú. — Kacsarity Mladen gk. földmives, fiú. — Láng Lőrinc rk. áll. tanító, fiú. — Gagyty Danica gk. napszámos, leány.

Halálozások: Özv. Reittenbach Jánosné rk. 74 éves, aggkór. — Pálkás Jánosné rk. 30 éves, dermegöres. — Özv. Martinov Arkádusné gk. 74 éves, aggkór. — Maximsev Miklósné gk. 53 éves, kizárt lágyéksér. — Wasserab Paulina rk. 82 éves maganzó, aggkór. — Bitte Ferenc rk. 20 éves máv. fékező, vízbefulladás. — Mihajlov Vitályos gk. 16 éves, tüdővész. — Özv. Annau Istvánné rk. 77 éves, aggkór. — Kacsarity Vojin gk. 5 napos, életgyenge. — Fünk Ferenc ág. ev. 75 éves asztalos, aggkór. — Müller József rk. 82 éves nyug. telekkönyvezető, aggkór. — Brestyánszki Jánosné rk. 39 éves mezőgazdasági munkásnő, hasihagyász.

A jövő és a nemzetközi jog*

Irta: Bodó János honvédszázados.

A világháború véres forgatagában, annak körülményeiből felszínre vetett problémák egyik legérdekesebbje feltétlenül az, vajjon a világháború mit fog eredményezni: egy általános leszerelést és tartós békét, vagy további felfegyverkezést és a háborúk további véres sorozatát?

Tudások, bölesek nagy tömege foglalkozik ezzel a kérdéssel. Fejtegetéseik tartalmát összegezve, megnyugvással lehet konstatálni, hogy mindegyiknek érvelése oda kulminál, hogy a háború után feltétlenül megváltozott viszonyok fognak életbe lépni, amelyek egy békésebb és egy szebb jövő örömeit adják.

Az 1795. április 5-én Bazelben megkötött porosz-francia béke hatása alatt Kant Immanuel „Zum ewigen Frieden“ című művecskéjében arany igazság gyanánt megírta, hogy az örök béke nem utópisztikus, hiábavaló eszme, hanem oly feladat, mely fokozatosan meg lesz oldva és folytonosan közeledik céljához. Ha több mint egy évszázadnak azóta elmúlt idejét áttekintjük, el kell ösmerni, hogy a béke megszilárdítása érdekében jelentős cselekmények történtek. A nemzetközi érdek-közösség, amely azóta számtalan szerződés és egyezmény folytán közelebb hozta a kulturát egyes nemzetek népeit, feltétlen bizonyossága annak, hogy vannak már oly pozitív sikerek,

* Szerzőnek „A világháború és a hadijog“ c. legújabb művéből.

amelyek a tartós (ha nem is még az örökös) béke előmozdítására szolgálnak. Kant sem profétálja az örök béke közvetlen eljöttét, hanem helyesen említi, hogy „fokozatosan“ meg lesz oldva és „folytonosan“ közeledik céljához.

Miként a multban, úgy a jelenben és jövőben is lesznek olyan tudósaink, kik a háború nélkülözhetetlen szükségességét, mint az emberi étellel összetapadó jelenséget a meggyőződés ékes tollával hirdetik. Hegel például, a háborúnak rajongója még azt is követeli: hogy ha kell, a kormányok „mesterségesen“ idézzék fel a háborút, hogy általa „a népeket a háború áldásaiban részesítsék.“ A magyar Concha is a hosszú békében „az ember legmagasabb erkölcsi tulajdonságainak szunnyadását“ képzeli. E táborba sorolnak a darvinisták is, kik a háborút egy olyan természeti törvényeken alapuló küzdelemnek tekintik fel, amely ellen semmit sem lehet tenni. És sok másan, sok más elmélettel.

Vannak olyanok, kik az államok versengésében bíró és végrehajtónak csak a háborút vélik. (Rudolf Steinmetz.) Ezen elméletnek a világháború előtt még hitelt lehetett talán adni, de épp a világháborúnak világfelforgató következményei igazolni fogják, hogy a háborúnál van még egy békésebb mód, amely a nemzetek legkomolyabb ellentétjeit is kismintani képes. Épp a világháború szigorú iskolája megtanítja majd a népeket, ama régi igazságra, hogy joggal többet lehet elérni, mint a karddal, amelynek két éle van. Ki fog fejlődni a népek között a magasabb jogérzék, amely nagyobb nemzetközi érdekkapcsolatot teremt az alaposan kibővült nemzetközi törvények, egyezmények és szerződések alapján. Mennél jobban fog érvényesülni a nemzetközösségi viszony, annál inkább el fognak tűnni ama békérontó tényezők, amelyek az államokat fegyveres birkozásra kényszerítik. De nemcsak a világháború természetes következményeként kifejlődött nemzetközi jog áldásos hatása szól a jövőbeni hosszú béke mellett, hanem a világháborúnak az a tanulsága is, hogy gazdasági szempontból a legfényesebb győzelem is súlyos áldozatokat követel. A kulturális és gazdasági gyarapodásnak egy érvágása a háború, amely pénzügyi szempontokból jövőben mindenesetre nagy megfontolás tárgyát fogja képezni. A hatalmak fejlődésének a kulturális és gazdasági haladásra a tényezője és ezért a nemzetek törekedni fognak arra, hogy a befolyó állami jövedelmekből mennél több jusson e célra. A további felfegyverkezés még nagyobb hadi kiadásokat jelentene, aminek folyamánya újabb háborúk lennének. A leszerelés — amely semmi esetre sem lehet „teljes“ leszerelés, hisz az államhatalom belső és külső tekintélyt feltétlenül kell, hogy erő reprezentálja — a kibővült nemzetközi egyezmények után önként fog következni az által, hogy az államok viszálkodásában sokkal több mód fog adni jogi alapon az ügyek békés elintézésére, miáltal a hatalmaknak természetesen az állig való felvértezése szükségtelenné válik, a hadi budget pedig a lehető legminimálisabbra csökken.

Az 1899. és 1907. évi hágai békeértekezleten létrejött egyezmények jótékony hatását nemcsak a világháborúban, de a délafrikai, az orosz-japán és a balkáni háborúban is megállapítottuk. Hogy úgy a régiebb, mint a világháborúban nemzetközi jogsértő esetek előfordulnak, azt természetesnek kell találni. Hisz a jól kiépített állami törvények mellett is látjuk, hogy lopás, rablás, gyilkolás és más büntény napirenden van. Annál inkább jut kifejezésre az emberi gyarlóság tulajdonsága a háború vérmunkájában. De nemcsak a háborúk fegyverzőjében, hanem békében is a hágai egyezmények nem egyszer oszlatták széjjel a békesség derűjét veszélyeztető komor felhőket. Az első hágai konferenciától számítva — van der Mandere szerint — mintegy tizenkét esetben hozott az állandó nemzetközi választott bíróság békéltető ítéletet. Franciaország hatszor, Amerika és Anglia ötször, Olaszország és Németország háromszor, Oroszország, Mexikó, Venezuela, Hollandia, Peru és Törökország egyszer volt érdekelve. Hogy ezen peres ügyekben nem egyszer lett a háború megakadályozva, az bizonyos. Így 1904-ben Anglia és Oroszország között, mikor Gull mellett az oroszok a doggerbanken angol halászbárkákat lőtték össze, azt hívnék, hogy japán hajóhadhoz tartoznak; 1905. és 1911-ben Francia- és Németország között a marokkói kérdésben kielesült ellentétből kifolyólag, 1905-ben Névégiának Svédországtól való elszakadásakor. A választott bírói eljárás egyébként már régi intézmény; az ó- és középkorban is igénybe vették. A XIX. század-

ban különösen nagy szerephez jutott. Legnagyobb lökemet adott a választott bíróság intézményének törvényes megvalósítására az „Alabama panasz” (Alabama claims) ügye, melynek sikeres elintézése a legnagyobb bizalmat ébresztette a nemzetközi bírósági tevékenységgel szemben.

(Folytatjuk.)

A nők választójoga

egyhangulag a

Diana

puder és krém mellett nyilatkozik meg, mert e két szer a női szépség egyedüli biztosítója. Próbadoz kor. 1.— Nagy dohoz „ 2-50 Mindenütt kapható!

Legújabb.

Zendülés az Isonzó fronton az olasz katonák között

Berlin, augusztus 10. Délutáni távirat. Az Achturblatt jelenti:

Az Isonzó fronton levő olasz csapatok közt a napokban veszedelmes zendülés tört ki. A mozgalmak célja nyilvánvalóan a forradalom kitörésének előkészítése volt. Súlyos összeütközésre került a sor, 150 katonát agyonlőttek, nagyszámu katonát, tiszteket és polgári személyt letartóztattak. A vizsgálat megállapította, hogy az egész frontra kiterjedő nagy összeesküvésről van szó, melynek szálai benyúlnak az ország belsőjébe is. A tárgyalást a milanoi haditörvényszéken tartották meg, ahol drákói szigorú ítéletet hoztak.

Svéd vizeken elsüllyesztett Német gőzös.

Stockholm, aug. 10. Délutáni távirat. A svéd vizeken a Friedrich Karl nevű nyolcszáz tonnás német gőzöst elsüllyesztették. Az elsüllyesztés súlyos sérülése a svéd semlegességnek.

Minisztertanács.

Budapest, aug. 10. Délutáni távirat. Ma délután 4 órakor minisztertanács lesz, amelyen hír szerint a még betöltetlen főispáni állások kérdésével is foglalkoznak.

Cseh örületek.

Bécs, aug. 10. Délutáni távirat. Egy cseh képviselő felszólítást intézett a fronton levő cseh katonákhoz, hogy le-

hetőleg tömegesen irjanak neki levelet, amelyben közöljék hozzájárulásukat a csehek közjogi proklamációjához és jelentsék ki, hogy kívánják az önnálló cseh államot a magyarországi tót vármegyék hozzácsatolásával. Egyben felhívja a cseh katonákat, hogy közöljék vele mihamar azokat az eseteket, amikor rosszul bántak velük. A felszólítás azzal végződik: „Viszontlátásra jövődöbeli hazánkban!”

pénzbüntetésre, nem fizetés esetén további 5 napi fegyházra és öt évi hivatalvesztésre. ítélte. Sura Józsefné büntetését pedig két évi fegyházbüntetésben és öt évi hivatalvesztésben tállapította meg.

Mindkét elítélt büntetése 1917. évi június hó 19-én kezdődik, az addig eltöltött előzetes letartóztatásból egyenként 20 hónapot számítottak be.

Egy értelmes fiatal

Kifutófiu

felvétetik

STEINIZER GÉZA cég
szénirodájában

Keresek

egy cipész szabászt
heti 60-70 K fizetéssel
azonnali belépésre.

Ferenczy János cipész
Nagybecskerek, Hunyadi-utca.

Kiadó lakás.

Egy 3 szobás lakás novem-
ber 1-ig azonnal kiadó.

Értekezni lehet a Magyar Általános Hitel-
bank kirendeltségénél Erzsébet-tér 8. szám.

Fuvarozást

(homok, téglá, fa, gabona-
neműeket stb.) jutányosan
vállal megbízható személy-

zettel

Kurländer Imre cég

Nagybecskerek.

Telefonszám 35.